

<http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8469> (дата звернення: 15.04.2024). DOI: 10.32702/2307-2105-2020.12.123

2. Чугунов В. І. Бюджетна політика економічного зростання. Агросвіт. 2022. № 1. С. 88–94. DOI: 10.32702/2306-6792.2022.1.88.
1. Koroviy, V. (2020), “Financial and budgetary mechanism in the system of economic development”, *Efektivna ekonomika*, [Online]. Vol. 12. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8469> (Accessed 15 Apr 2024). DOI: 10.32702/2307-2105-2020.12.123.
2. Chugunov V. (2022), “Budget policy of economic growth”, *Agrosvit*, Vol. 1. P. 88–94. DOI: 10.32702/2306-6792.2022.1.88.

РОЗКРИТТЯ ІНФОРМАЦІЇ З ОБЛІКУ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ В НАЦІОНАЛЬНИХ ТА МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТАХ ОБЛІКУ

В. В. Плахотня, студентка спеціальності Облік і оподаткування, група ОА м-11

О. В. Артюх-Пасюта, канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри бухгалтерського обліку і аудиту – науковий керівник

Полтавський університет економіки і торгівлі

Умовою співпраці із країнами ЄС, розширення зовнішньо-економічних зв'язків вітчизняних підприємств з іноземними інвесторами та партнерами є приведення у відповідність національних стандартів обліку до міжнародних. Особливо це стосується розкриття у фінансовій звітності інформації про фінансові результати діяльності.

Відповідно до Методичних рекомендацій щодо заповнення форм фінансової звітності «інформація про фінансові результати розкривається у формах фінансової звітності підприємства, зокрема: Балансі (Звіті про фінансовий стан) – р. 1420 «Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)»; Звіті про фінансові результати (Звіті про сукупний дохід) – р. 2090 (2095) «Валовий прибуток (збиток)», р. 2190 (2195) Фінансовий результат від операційної діяльності (прибуток або збиток), р. 2290 (2295) «Фінансовий результат до оподаткування (прибуток або збиток), р. 2350 (2355) «Чистий фінансовий результат (прибуток або збиток); Звіті про рух грошових коштів (за непрямим методом) – р. 3500 «Прибуток (збиток) від звичайної діяльності до оподаткування»; Звіті про власний капітал – р. 4100 «Чистий прибуток (збиток) за звітний період» [1].

МСБО 1 «Подання фінансової звітності» визначено, що «суб'єкт господарювання повинен подавати усі статті доходу та витрат, визнані за період у єдиному звіті про прибутки та збитки або у двох звітах: звіті, що відображає компоненти прибутку або збитку (окремий звіт про прибутки та збитки) та другому звіті, що починається з прибутку або збитку та відображає компоненти іншого сукупного прибутку (звіт про сукупні доходи)» [2, § 81].

Інформацію про витрати суб'єкт господарювання повинен подавати із застосуванням класифікації, яка базується на характері витрат або на їхній функції у суб'єкта господарювання, залежно від того, який аналіз забезпечує обґрунтовану та більш доречну інформацію. У зв'язки з цим витрати поділяють на підкласи з метою виділення компонентів фінансових результатів діяльності, які можуть різнитися за періодичністю, потенціалом прибутку або збитку та передбачуваністю. Цей аналіз подають в одній з двох форм.

Перша форма аналізу – це метод «характеру витрат». Суб'єкт господарювання об'єднує «витрати у прибутку або збитку згідно з їх характером (наприклад, амортизація, придбання матеріалів, транспортні витрати, виплати працівникам, витрати на рекламу) і не перерозподіляє їх за функціями в межах суб'єкта господарювання. Цей метод може бути простим у застосуванні, оскільки немає потреби розподіляти операційні витрати відповідно до класифікації функцій» [2, § 102; 3, с. 63] (табл. 1).

Таблиця 1 – Форма Звіту про прибутки і збитки для аналізу методом характеру витрат

Дохід від продажу	X
Інший дохід	X
Зміни запасів готової продукції та незавершеного виробництва	X
Сировина та витратні матеріали	X
Витрати на виплати працівникам	X
Витрати на амортизацію	X
Інші витрати	X
Витрати, всього	(X)
Прибуток до оподаткування	

Джерело: складено авторами за [2, § 102; 3, с. 63].

Друга форма аналізу – це метод «функції витрат» або «соби-вартості реалізації», згідно з яким «витрати класифікують відпо-

відно до їх функцій як частини собівартості чи, наприклад, витрат на збут або адміністративну діяльність» [2, § 102; 3, с. 63]. Згідно з цим методом, суб'єкт господарювання розкриває, як мінімум, інформацію про собівартість реалізації окремо від інших витрат. Цей метод може надавати більш «доречну інформацію користувачам, ніж класифікація витрат за характером, але розподіл витрат на функції може вимагати довільного розподілу та значного судження» [3, с. 63] (табл. 2).

Таблиця 2 – Форма Звіту про прибутки і збитки для аналізу методом функції витрат або собівартості реалізації

Дохід від продажу	X
Собівартість реалізації	(X)
Валовий прибуток	X
Інший дохід	X
Витрати на збут	(X)
Адміністративні витрати	(X)
Інші витрати	(X)
Прибуток до оподаткування	X

Джерело: складено авторами за [2, § 103; 3, с. 63].

Розкриття інформації про сукупний дохід суб'єкта господарювання передбачається в Звіті про сукупний дохід.

Звіт про сукупні доходи має включати, рядки: «а) дохід: аа) прибутки та збитки, що виникають внаслідок припинення визнання фінансових активів, оцінених за амортизованою собівартістю; б) фінансові витрати; в) частку прибутку або збитку асоційованих та спільних підприємств, що обліковуються за методом участі в капіталі: ва) якщо фінансовий актив перекласифікований так, що він оцінюється за справедливою вартістю, будь-який прибуток або збиток, що виникає внаслідок різниці між попередньою балансовою вартістю та його справедливою вартістю на дату перекласифікації; г) податкові витрати; г) одна сума, що складається з підсумку: і) прибутку або збитку від припинених видів діяльності після сплати податків та ii) прибутку або збитку після сплати податків, визнаного після оцінки до справедливої вартості за вирахуванням витрат на продаж або після вибуття активів чи вибуття ліквідаційної групи (груп), що

становить припинену діяльність; д) прибуток або збиток; е) кожний компонент іншого сукупного прибутку, класифікований за своїм характером; є) частку іншого сукупного прибутку асоційованих та спільних підприємств, що обліковуються за методом участі в капіталі; ж) загальний сукупний прибуток» [2, § 82].

Крім того, у «Звіті про сукупні доходи суб'єкт господарювання повинен розкривати статті у вигляді їх розподілу за період: а) прибуток або збиток за період, що відноситься до і) неконтрольованих часток та ii) власників материнської компанії; б) загальний сукупний прибуток за період, що відноситься до і) неконтрольованих часток та ii) власників материнської компанії» [2, § 83].

У § 84 МСБО 1 «Подання фінансової звітності» зазначено, що «суб'єкт господарювання може подавати в окремому Звіті про прибутки та збитки рядки § 82 а)–д) та рядки § 83 а» [2].

Враховуючи вимоги § 85 МСБО 1 «Подання фінансової звітності» «суб'єкт господарювання повинен подавати додаткові рядки, заголовки та проміжні підсумки у звіті про сукупні доходи та в окремому звіті про прибутки та збитки (якщо він подається), коли таке подання є доречним для розуміння фінансових результатів діяльності суб'єкта господарювання» [2].

Узагальнюючи вищенаведене, можна зробити висновок, що основними відмінностями між національними та міжнародними стандартами щодо розкриття інформації про фінансові результати у фінансовій звітності стосуються складу фінансової звітності, ступеня деталізації статей, порядку відображення доходів і витрат.

Список використаних інформаційних джерел

1. Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності : Наказ Міністерства фінансів України № 433 від 28.03.2013 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0433201-13#Text> (дата звернення: 08.04.2024).
2. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 1 «Подання фінансової звітності». URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_013#Text (дата звернення: 08.04.2024).
3. Bochulia T. Accounting and Financial Reporting for IFRS : tutorial for self-study / Т. Bochulia, О. Artyukh-Pasyuta, N. Kovalevska, S. Gaidar, I. Korobkina. Kharkiv, Publishing house I. Ivanchenko, 2019. 317 p.